

Váczy
András
riportja

»
dr Máriás – Soros
György befektetési
lehetőségeket keres
a Magyar Nemzeti
Parkban 2013-14

Nemrégiben a Godot Galériában „Kortárs magángyűjtemények XIX. – Kacsuk Péter gyűjteménye” című kiállítás volt látható. Jónéhány izgalmas, korunk kérdéseit művészi módon feldolgozó/feszegető festmény előtt mélyülhetett el a közönség. Extraérdekessége a tárlatnak maga a műgyűjtő: kiből lesz, mi hajtja, mi él-teti? Kiváltképpen a képzőművészettől távoleső pályát járó Kacsuk Pétert.

TUDÓS MŰGYŰJTŐ

»
Lambrosse Dániel
és Murakami Patrick
– Thinkers, 2021

1976-ban végeztem villamosmérnök szakon, és több vargabetű után informatikus kutató lettem. Kétszer egy évet dolgoztam a Londoni Egyetemen, majd itthon a KFKI Műszer- és Méréstechnika Kutató Intézetben folytattam. Az akadémiai intézetek racionalizálása után a SZTAKI-ba kerültem, ahol a Párhuzamos és Elosztott Rendszerek Kutatólaboratóriumot vezetem, mint tudományos tanácsadó. 2011 óta a Magyar Tudományos Akadémia doktora vagyok, mellékállású professzor voltam a Miskolci Egyetemen, az ELTE-n, aztán a londoni Westminsteri Egyetemen 2000-től 2017-ig. Nagyjából ez a háttér – festi le pályáivét Péter.

Az „aha”- élmény

Bármelyik életszakaszban „megtámadhatja” a művészetszeretet az embert, mégis a vonzásgyökökerek gyerekkorba nyúlnak vissza. – Szüleim múzeumba jártak, engem is vittek magukkal, és ez a jó szokásom megmaradt. Nagyon sokat utaztam mint informatikus kutató, konferenciákon, nemzetközi projektekben vettem részt, és valahányszor elmentem egy új városba, bementem a múzeumba, elsősorban képtárakba. Első nagy „aha”- élményem, egyetemista koromban a madridi

Pradoban Bosch Gyönyörök kertje volt... Atyaisten, ez micsoda kép, muszaj

megszerezni! Megvettem a múzeum shopban a nyomatot, otthon kivettem a hálósobánk falára – ami meglehet, első csepp volt, a gyűjtési pohárból.

– Akkor eszembe sem jutott gyűjtés – de eljött a pillanat: – 2009-2010 táján, az OTP Privatbank irodájában ki volt téve egy Virágh Judit aukciós katalógus, tele szép képekkel. Elgondolkodtatott, hogy ez egy befektetési lehetőség. Felkerestem Virágh Juditot, elbeszélgettünk, óvatosan nézegettem az aukciós kiállításokat, mígnem egyre elmentem. 2011 decemberben pedig a Kieselbach aukción vettem meg az első képet.

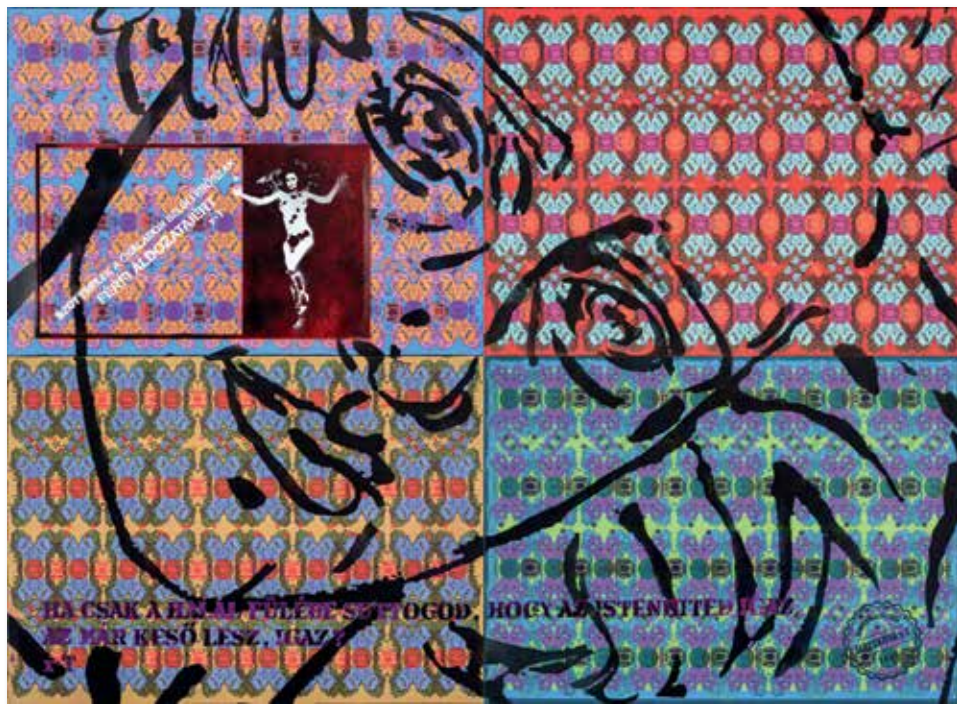
➤
**Galam-
bos
Tamás –
Aranykor
1996**

Műgyűjtő iskola

– Amikor az ember elkezd gyűjteni, és rájön, nincsen képzettsége, valamit mégiscsak kell tanulni erről a dologról, különben mellé nyúl, butaságokat vásárol, ide kap, oda kap, sehogy se áll össze a dolog, és előbb-utóbb ráadja a fejét a tanulásra.

Péter 2017-18 táján elvégezte a KOGART Kovács Gábor Művészeti Alapítvány egyéves OKJ-s tanfolyamát, ahol olyan szakképesítést kapott, hogy lehet műgyűjtő, becslős, nyithat galériát... – Hallgatunk egyetemes művészettörténetet és magyar művészettörténetet, csak hogy az Európai Iskolánál befejeződött, holott engem a kortárs művészet érdekelt igazán – ámde a Gajzágó György vezette, Kortárs Műgyűjtő Akadémián (Contemporary Collectors' Academy – CCA) a magyar művészeti élet krémje tartott ötvenperces előadásokat. Péter elvégezte, és képbe került: fokról-fokra sajátított el kiállítás rendezést, tartott megnyitó beszédet kiállításokon, kurátorkodott...

Összeállt benne a teljes kortárs művészeti világ: sok a szereplő, más és más funkciót töltenek be. Ez egy nagy háló.

Ahogy a művésznek, a műgyűjtőnek is be kell járnia egy ranglétrát, és ha végig ment, műgyűjtőnek számít. – Én nagyjából a felénél tartok, van bőven még mit csinálni – vallja.

Ahány gyűjtő, annyiféle?

– Ötféle gyűjtő van. Van az emocionális vagy impulzus gyűjtő, akinek, ha valami megtetszik, megveszi, és nem érdekli, illik-e a gyűjteménybe vagy nem, anyagilag jól jár vagy nem. Van a befektető gyűjtő, aki csak azt mérlegeli, hogy a műalkotást magas haszonnal el tudja majd adni. Sok esetben nem is látja a képet... Van a tudatos gyűjtő, aki azt a képet veszi meg, amelyik beleillik abba a gyűjtési koncepcióba, amit ő kitalált magának. Van még az ego gyűjtő, aki a megvett művel a presztízsét növeli. Az ötödik a legszebb, az, aki, mint mecénás, segíteni akar egy konkrét művésznek vagy művész csoportnak. Ez az öt ritkán jelenik meg vegytiszta, valamilyen arányban keveredik. Hol kettő, hol három dominál valamilyen százlékben... – persze Péter is betagozódott:

–Először a gyűjtés befektetés oldalát néztem, aztán leszoktam erről és lettem impulzív gyűjtő, idővel pedig megérlelődött bennem, hogy a tudatos gyűjtők közé soroljam magamat. Időnként persze mecénáskodom, és ne adj' isten, néha mint jó befektetést látom a műtárgyat, és az is

➤
Nagy Kriszta
x-T Tűzfal
2021

számít, hogy a kép növeli a gyűjteményem presztízsét – és idetartozik egy szakmai aspektus: – Van a vertikális gyűjtés, lényege, hogy kevés művészt teljes vertikumban gyűjtenek, és van a horizontális, amikor sok művésztől próbálnak néhány, reprezentatív, ikonikus képet megszerezni – Péter utóbbinak vallja magát: – Nem szorítokozom néhány művészre, azt veszem meg, ami megtetszik és beleillik a gyűjtemény koncepciójába. Ráadásul ezek az alkotások kordokumentumok, ha valaki ötven-száz év múlva látja a gyűjteményemet, sejtése lesz arról, hogy milyen volt a 2010-es, 2020-as években Magyarország.

Szó se róla, a kiállítás Péter tudatos koncepciójáról tanúskodott: festett kordokumentumok. – Számomra nagyon fontos, hogy a műalkotás történelmi, kulturális, társadalmi viszonyokról szóljon. Amiben élünk.

És ne adj' isten, kritizálja, és öröm, ha ezt humorral, iróniával, mi több, groteszk módon teszi.

Művész és műgyűjtő

Szóba került a nagy háló: a hétköznapi művészetszerető végigmegy a kiállításon, és kész, a gyűjtőt pedig körbeveszik a művészek. Kapcsolat. – Ha megveszek egy műalkotást, akkor igyekszem az adott művésszel megismerkedni, amikor aukción veszem meg, ahol nem ismerem, a web-lapján a kontaktinformáció alapján felhívom és felkeresem. Mindenesetre, az ismeretséget szeretem a barátságig elvinni. Amennyire ő is engedi... – nézzük csak Péter művészbarátait.

– Ősi László és felesége, Szabó Ágnes. László autodidakta festő, izgalmas munkái vannak, posztnaív stílusban fest. Benne voltak az ezredforduló elején a kortárs galériás világban, sok esetben hozzájuk fordultam tanácsért. Nagy Krisztával akkor lettünk barátok, amikor egy Kieselbach aukción a 160x130-as méretű, „A földön megemelsz, a földről magaddal”, című szőnyegképet megvettem. Kriszta visított örömeiben... ittunk egy áldomást rá, és nagyon jóba lettünk. Boros Violával havonta találkozunk, többször jártam a vidéki tanyáján – meséli elragadottan. „Soros György vért szív a Magyar Nemzeti Parkban” című képével nyugtázta le Pétert dr. Máriás. Azonnal megvette, és utána annyira összebarátkoztak, hogy két évvel ezelőtt Szekszárdon ő nyitotta meg a művész kiállítását. És ha már kiállítás, akkor például a legutóbbi koncepcióját, magától értetődően, ő találta ki. – Előtte persze megbeszéltem a gyűjteménykezelőmmel, az esztéta végzettségű Tóth Palival

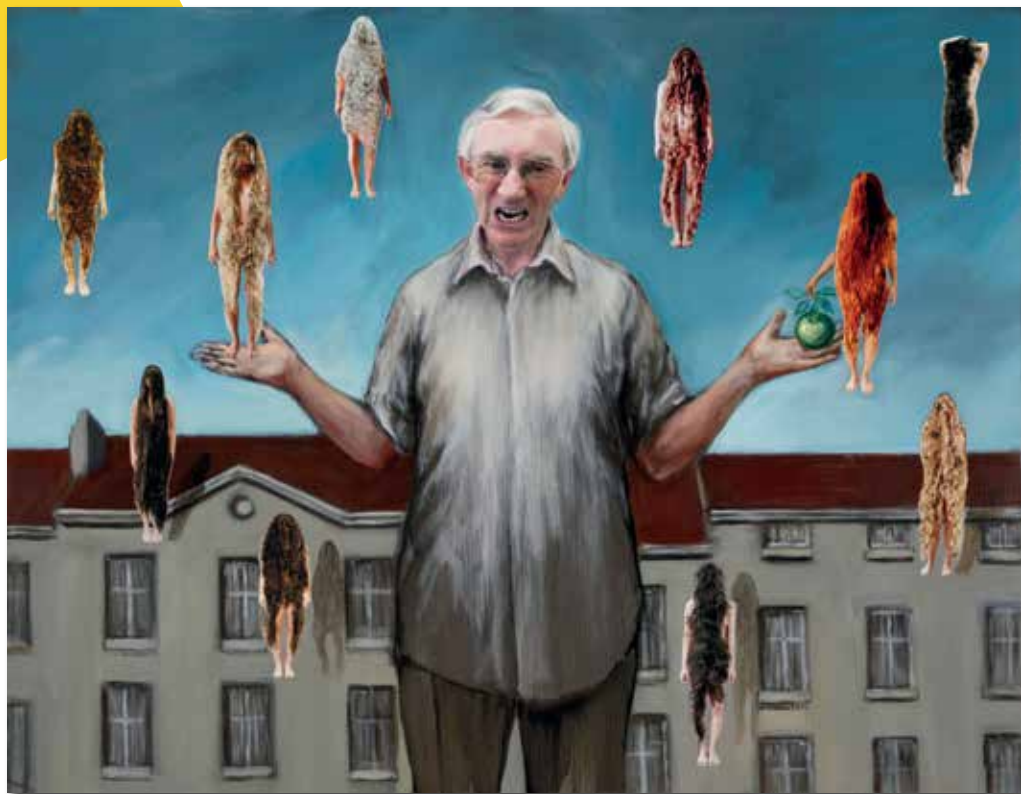
és a galéria vezetőjével, Kozák Gáborral.

Hatás és kölcsönhatás

A műgyűjtő barátsága jól jön a művésznek is, tanácsokkal inspirálhat: Péter ötletére printelte ki a Soros Fogó 2. videójának záróképét Weiler Péter, és így a két műalkotás (dr Máriás és Weiler Péter alkotása) jól erősíti egymást.

– A festők, mert kéznél van, önarcképet festenek. Nekem is kéznél van a saját arcom, csak én nem tudom lefesteni... – megkérte Nagy Krisztát, fesse meg a „Kortárs műgyűjtő vagyok” című képet. Megfestette. – Ráadásul nagyon ötletesen Matisse A vörös műterem című képe közepén, az üres vörös foltra tett engem és Matisse képeit lecserélte azokkal a képekkel, amiket tőle vásároltam. Nagyon megtetszett a kép és ez további ötletet adott. A kortárs művészek sok esetben projekteken dolgoznak. Arra gondoltam, hogy egy gyűjtő is gondolkodhat projektben, ezért felkértem drMáriást, a Wahorn-Töttös Kata párost és Verebics Ágit, hogy én és a művészet/gyűjtés témában fessenek egy-egy képet azonos méretben, ami így együtt egy sorozatot alkot. Mind a négy megvan – ezek közül az egyik a kiállításon is szerepelt: Ági egyrészt a Hairy Gang sorozatára, másrészt arra a René Magritte képre reflektálva, ahol fekete ruhás, fekete esernyős, keménykalapos úriemberek potyognak az égből, a középen lévő alak helyett Pétert festette bele, aki kitárt karokkal tíz, égből potyogó, hölgyet (a Hairy Gang tagjait) próbál elkapni. – Ez nem csak rólam szól, hanem általában a műgyűjtőkről, akik igyekeznek elkapkodni, kvázi az égből potyogó, jobbnál jobb műalkotásokat, és amíg a gyűjtők a földhöz ragadtak, a művészek az égből élnek. Benne van ebben a habzsolás, a versenyhelyzet, az egész mentalitás... zseniálisan visszaadja ezt a feelinget – és a humort, természetesen hozzá.

Barátságból is gyarapodik a gyűjtemény, új munkákat a művészek Péternek mutatják, ajánlják. – Ilyenkor a piaci árnál alacsonyabb árat mondanak. Ezek általában kiemelkedő alkotások, nem fércműveket akarok rámmálni. Ha nekem drága, megállapodunk részletfizetésben, otthagyni nem lehet – a művésznek sem mindegy, hogy kinek a gyűjteményébe kerül a műve.

Úgy jó a gyűjtemény, ha forog. – Azokat a képeket, amiket a korai gyűjtésfázisban vettem, most lassan eladogatom, és amit nyerek rajtuk, visszaforgatom kortárs alkotások vásárlásába. Én bérből és fizetésből élő ember vagyok, nagyon megfontolom, hogy mit és hány képet veszek. Megfogadtam, hogy csak új pénzt költök el, a megspórolthoz nem nyúlok. Az a családe.

Gyűjteménysors

Kacsuk Péternek most kétszáznyolcvan műtárgya van a gyűjteményben. A falakon nem férnek el. – Egyébként sem bírom elviselni azt, hogy a falakat padlótól mennyezetig elborítják a képek. A képnek kell bizonyos távolság a többitől, hogy ki tudjon bontakozni... – polcokra, archíválva, csomagolva, számokkal ellátva, lefotózva tárolja a festményeket Tóth Pál Sándornak, a gyűjtemény kezelőjének köszönhetően.

A műgyűjtők családjában sok esetben mély árkokat képes hasítani az amúgy „normális” családfő későn jött szenvedélye. – Nagyobbik fiam művészetszociológus DLA-t szerzett Kyotóban és kezdetben sokat segített, leginkább minden képről lebeszél, de utólag beláttam, igaza volt. Viszont őszintén támogatott, azt mondta: Apám, nagyobb szerencse nem érhetett volna az életben, minthogy hatvanéves korodban műgyűjtő lettél. A lányom is abszolút mellettem áll, a feleségem any-

nyira nem örült, de nagyon toleráns és elfogadja, hogy nekem ilyen „uri passziós” hobbim van. Ezzel együtt élünk...

Ahogy egy műalkotásnak, a gyűjteménynek is meg van írva a sorsa. – Vagy a családra hagyom, vagy értékesítem, vagy beviszem valamilyen alapítványba. Hogy melyik lesz, azt majd az idő mondja meg – tárja szét két karját Péter (mint a képen).

Gyűjteménysors kapcsán egy, a műgyűjtők egymáshoz való viszonyán alapuló akcióról mesél Péter: – Versenyhelyzetben a gyűjtők igyekeznek elkapkodni a legmenőbb, legerősebb alkotásokat, ugyanakkor számos területen közösek az érdekeink. Saját szakmai munkámban a kooperáció híve vagyok. Itt is nyolc gyűjteménytulajdonossal közösen 2020. novemberében megalakítottuk a Műgyűjtők Klubját. Havonta összejövünk, meghívunk művészeket, művészettörténészeket, gyűjtőket. Célunk minél több válogatott kiállítás a klubtagok gyűjteményeiből, nagyjából ötezer műalkotásból. Sok gyűjtő nem hajlandó a gyűjteményét megnyitni a nyilvánosság előtt, mi pedig úgy gondoljuk, hogy a gyűjtemények láthatók, kutathatók legyenek. Ezen dolgozunk, és az első közös kiállításunk a Bodó Galéria és Aukciósházban lesz a közeljövőben. A festő addig fest, amíg tud. A gyűjtő addig gyűjt, amíg tud. Kacsuk Péter is...